

**การพัฒนาารูปแบบโรงเรียนนวัตกรรมระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร**

**DEVELOPMENT OF AN INNOVATIVE SECONDARY SCHOOL MODEL FOR
SCHOOLS UNDER THE BANGKOK SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA OFFICES**

นายศิวาวุฒิ รัตนะ¹, อ.ดร.สนั่น ประจงจิตร์², อ.ดร.ชัยฤทธิ์ แสงสว่าง³

Siwawut Rattana¹, Dr.Sanan Prachongchit², Dr. Chairit Saengsawang³

¹นักศึกษาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกริก

²อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก

³อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก

คำสำคัญ

บทคัดย่อ

ปัจจัย, ความสำเร็จ,
โรงเรียนนวัตกรรม

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้คือ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานการปฏิบัติเป็นเลิศของ โรงเรียนนวัตกรรมระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อพัฒนารูปแบบโรงเรียนนวัตกรรมระดับมัธยมศึกษา ดังกล่าว และ 3) เพื่อประเมินรูปแบบโรงเรียนนวัตกรรมระดับมัธยมศึกษา เหล่านี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี ในการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย 1) ใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 386 คน เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานการปฏิบัติเป็นเลิศของโรงเรียนนวัตกรรมระดับมัธยมศึกษาเหล่านี้ วิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) ใช้แบบสัมภาษณ์ในโรงเรียนนวัตกรรมระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 3 โรงเรียน ทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 11 รูป/คน และสนทนากลุ่มโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 รูป/คน เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และ 3) ทำการประเมินรูปแบบ โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยกลุ่มตัวอย่าง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบโรงเรียนนวัตกรรมระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานครที่พัฒนาขึ้นมาประกอบไปด้วยปัจจัยโรงเรียนนวัตกรรม 5 ด้าน คือ 1) การจัดการองค์กรนวัตกรรม 2) การทำงานเป็นทีม 3) การพัฒนานักนวัตกรรม 4) การสร้างบรรยากาศนวัตกรรม และ 5) การมีส่วนร่วมและการประสานงาน

Abstract

The objectives of this mixed research methodology research were: 1) to study basic information on best practices of innovative secondary schools under the Bangkok Secondary Educational Service Area Offices; 2) to develop an innovative secondary school model for these schools; and 3) to evaluate the developed innovative secondary school model for the schools. For quantitative research methodology, a questionnaire was used, while the qualitative ones, an interview structure and a focus group discussion were used: 1) a questionnaire on excellent practices of innovative secondary schools was used with a sample 386 randomly selected from administrators and teachers in secondary schools under the Bangkok Secondary Educational Service Area Offices; from which the data were analyzed in terms of frequency, percentage, mean, and standard deviation; 2) an interview structure on excellent practices of innovative secondary schools was used with 11 key informants, along with a focus group discussion of 9 experts, from which the data were analyzed in terms content analyses, a model was then drafted; and 3) the drafted model was evaluated, using an assessment form, in terms of its suitability, possibility, usefulness, and accuracy by a sample group from which the data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results of the research found that the developed innovative secondary school model for schools under the Bangkok Secondary Educational Service Area Offices consisted of 5 factors: 1) managing innovative organizations, 2) teamwork, 3) developing innovators, 4) creating an innovation atmosphere, and 5) participating and coordinating.

Keywords: Project Evaluation, Student Support System

บทคัดย่อ

สืบเนื่องจากสภาวะการณ์การเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์เกิดความเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้สังคม โลกสามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างไร พรมแดน สังคมปัจจุบันเป็นยุคของเศรษฐกิจฐานความรู้ (knowledge-based-economy) และเมื่อประชาคมโลก ต้องเผชิญปัญหาที่เป็นวิกฤติใหญ่ คือ ปัญหาวิกฤติจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2562 และปัญหาสงคราม ความรุนแรงในภูมิภาคต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม วิถีชีวิตของคนทั่วโลก การก้าวผ่านวิกฤติความเปลี่ยนแปลงและปัญหาที่เกิดขึ้นจึงเป็นเป้าหมายหลักของทุกประเทศ

ประเทศไทยก็ได้รับผลกระทบด้วยเช่นกัน ประกอบกับปัญหาภายในประเทศทั้งด้านทางเศรษฐกิจ และ สังคมปัจจุบันที่มีอยู่เดิม การจะก้าวผ่านภาวะวิกฤติเหล่านี้ได้นั้น ปัจจัยสำคัญคือการสร้างคุณภาพของคนในยุคใหม่ให้สามารถดำรงชีวิตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงได้อย่างยั่งยืน ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยได้มีการกำหนด วิสัยทัศน์เพื่อสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น กล่าวคือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็น ประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อความสุขของคนไทยทุกคนโดยใช้ โมเดลในการนำประเทศไทยเข้าสู่ประเทศไทย 4.0 (Startup Thailand) เพื่อให้ประเทศไทยก้าวพ้นกับดักรายได้ ปานกลาง (Middle Income Trap) ด้วยการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำของรายได้หรือฐานะ ด้วยรูปแบบการ ขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม [1]

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566-2570 มีความสอดคล้องกับความท้าทาย ที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเนื่องมาจาก

ปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 (The Fourth Industrial Revolution) ได้กำหนดทิศของแผนพัฒนาให้ประเทศสามารถก้าวข้ามความท้าทายต่างๆ ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและกำหนดเป้าหมายหลักของการพัฒนาเกี่ยวกับการปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม มุ่งยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการสำคัญผ่านการผลักดันส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มโดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ ที่ตอบโจทย์พัฒนาการของสังคมยุคใหม่ การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ มุ่งพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ด้านความรู้ ทักษะทางพฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม และเร่งรัดการเตรียมพร้อมกำลังคนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน [2] อีกทั้งตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ ก็ได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับเป็นเจ้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมก้าวหน้าทันโลกได้ [3]

ในมิติด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้มีนวัตกรรมเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาพฤติกรรมองค์กร มีหลายปัจจัยด้วยกันแต่ละปัจจัยจะมีส่วนเกี่ยวข้องต่อกันในการผลักดันให้เกิดการเรียนรู้และปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยการเรียนรู้ถึงแนวทางในการควบคุมจัดการนวัตกรรมที่มาเป็นปัจจัยผลักดันการขับเคลื่อน พัฒนาระบบการดำเนินงานในองค์กรสู่การเปลี่ยนแปลงพัฒนาไปในทิศทางเป้าหมายที่ต้องการขององค์กร องค์กรที่มีการนำเอานวัตกรรมมาปรับใช้ในการดำเนินงาน โดยพยายามเรียนรู้และใช้ความคิดสร้างสรรค์พัฒนาปรับนวัตกรรมให้เหมาะสม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน Best Practice โรงเรียนนวัตกรรม โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อพัฒนารูปแบบโรงเรียนนวัตกรรม โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อประเมินรูปแบบโรงเรียนนวัตกรรม โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ในการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้แบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย 1) ใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 386 คน เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน Best Practice โรงเรียนนวัตกรรม โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) ใช้แบบสัมภาษณ์ในโรงเรียนนวัตกรรมระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 3 โรงเรียน ทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 11 รูป/คน และสนทนากลุ่มโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 รูป/คน เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และ 3) ทำการประเมินรูปแบบ โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องของรูปแบบ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบโรงเรียนนวัตกรรมระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่าประกอบไปด้วยปัจจัยโรงเรียนนวัตกรรม 5 ด้าน ดังนี้

1. การจัดการองค์กรนวัตกรรม พบว่าการจะเป็นโรงเรียนนวัตกรรมนั้นจำเป็นต้องมีการจัดการองค์กร โดยให้เป็นองค์กรที่มีโครงสร้างองค์กรสามารถยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ง่าย มีกำหนดนโยบายและการจัดสาย งานที่มีความชัดเจน ประกอบกับองค์กรต้องมีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และจิตใจที่เปิดกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นและ การเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้น สนับสนุนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม มีบทบาทเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์และ สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้แก่บุคลากรในองค์กร การจัดการองค์กรควรมุ่งเน้นให้มีการกระจายอำนาจ การ ทำงานเป็นทีม และการสร้างเครือข่ายในการทำงาน อีกทั้งยังรวมถึงการสื่อสารในองค์กรที่มีประสิทธิภาพด้วย ซึ่ง ปัจจัยด้านการจัดการองค์กรยังมีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อปัจจัยโรงเรียนนวัตกรรมปัจจัยด้านอื่นทุกด้าน การ จัดการองค์กรจะทำให้เกิดการสร้างบรรยากาศนวัตกรรมเกิดขึ้นในการดำเนินงานของโรงเรียน นอกจากนี้การ จัดการองค์กรนวัตกรรมที่ดียังช่วยสนับสนุนให้เกิดการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังทำให้เกิดการเข้ามา มีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กรและยังเอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การประสานการทำงานกับชุมชน หรือบุคค ลกร และภาคีเครือข่ายนอกองค์กรด้วย ตลอดจนทำให้มีการประสานงานที่มีประสิทธิภาพ การกำหนดวิสัยทัศน์ และเป้าหมายที่ชัดเจนขององค์กร โดยเฉพาะทางด้านนวัตกรรม ยังส่งผลถึงการพัฒนาบุคลากรขององค์กรให้ กลายเป็นนักนวัตกรรมที่มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการสื่อสารที่ดี และมีพฤติกรรมการทำงานที่ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์กรด้วย

2. การทำงานเป็นทีม องค์กรมีการจัดตั้งทีมข้ามสายงาน /การจัดตั้งทีมงานโครงการ โดยการทำงานเป็น ทีมนั้นจะต้องส่งเสริมการยอมรับความหลากหลายทางความคิด และสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ของบุคลากรมี การสื่อสารแบบเปิดเผยและมีการแบ่งปันข้อมูล เป็นผู้ฟังที่ดีและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นการสร้างค่านิยม เกี่ยวกับยอมรับการเปลี่ยนแปลง การทำงานเป็นทีมนั้นจะมีความสัมพันธ์กับปัจจัยนวัตกรรมด้านอื่นของ องค์กร การทำงานเป็นทีมจะก่อให้เกิดบรรยากาศนวัตกรรม ในขณะที่บรรยากาศนวัตกรรมจะช่วยให้การ ทำงานเป็นทีมมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การทำงานเป็นทีมยังก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในองค์กร ทำให้ เกิดการพัฒนาให้นักนวัตกรรมขององค์กรนอกจากนี้การทำงานเป็นทีมยังทำให้เกิดการมีส่วนร่วมและ การ ประสานงานของบุคลากรในองค์กรและในทางกลับกันการประสานงาน การติดต่อสื่อสารที่ดี และการมีส่วนร่วมของ บุคลากรในองค์กรจะส่งผลให้การทำงานเป็นทีมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. การพัฒนานักนวัตกรรม มีความสัมพันธ์กับการจัดการองค์กรนวัตกรรม ซึ่งจะต้องมีการกำหนด วิสัยทัศน์ กลยุทธ์ และเป้าหมายด้านนวัตกรรมที่ชัดเจน มีนโยบายในการฝึกอบรมและพัฒนาให้กับบุคลากรอย่าง ต่อเนื่องและยังมีความสัมพันธ์กับการทำงานเป็นทีมการมีส่วนร่วมและการประสานงานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากทั้งสองปัจจัยหลักนั้นจะส่งผลให้บุคลากรมีการพัฒนาความสามารถทางเทคโนโลยี ทักษะในการสื่อสาร ปลูกฝังให้บุคลากรในองค์กรมีนิสัยแห่งการเรียนรู้ และการสื่อสารที่ชัดเจนในองค์กรทำให้มีพฤติกรรม การ ปฏิบัติงานสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์กร นอกจากนี้ยังมีระบบการประเมินผลที่เปิดโอกาสให้ บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการประเมินผลสนับสนุนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา ในขณะที่เดียวกันการพัฒนานักนวัตกรรมที่สัมพันธ์กับปัจจัยนวัตกรรมในด้านต่างๆ ยังส่งผลให้เกิด การสร้าง บรรยากาศนวัตกรรมขึ้นในองค์กรอีกด้วย และบรรยากาศนวัตกรรมที่เกิดขึ้นในองค์กรย่อมส่งผลให้เกิดการพัฒ นา นักนวัตกรรมขององค์กรเช่นเดียวกัน

4. การสร้างบรรยากาศนวัตกรรม คือ บรรยากาศในการทำงานที่สนับสนุนการสร้างนวัตกรรม บุคลากร ทุกคนมีส่วนร่วมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในองค์กรที่เอื้อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และนำไปสู่การ พัฒนานวัตกรรม ประกอบไปด้วย การกระตุ้นซึ่งกันและกัน (Mutual Stimulation) การ ให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) การวิพากษ์วิจารณ์เชิงสร้างสรรค์ (Constructive Criticism) และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่าง

สร้างสรรค์ ซึ่งจะมีความสัมพันธ์รวมถึงการสื่อสารภายในองค์กร การเคารพกันระหว่างเพื่อนร่วมงาน การสร้างบรรยากาศนวัตกรรมนี้จะส่งผลให้เกิดปัจจัยนวัตกรรมในด้านอื่น ๆ ด้วย จะทำให้เกิดการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทำให้บุคลากรในองค์กรมีความเต็มใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน การทรงงานและการติดต่อสื่อสารที่ดีจะเกิดขึ้นภายในองค์กร และยังทำให้การพัฒนาพนักงานนวัตกรรมขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันปัจจัยด้านนวัตกรรมด้านต่างๆ ทั้ง 4 ด้านก็ส่งผลให้เกิดการสร้างบรรยากาศนวัตกรรมเกิดขึ้นภายในองค์กรด้วย

5. การมีส่วนร่วมและการประสานงาน บุคลากรควรมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กร และการสื่อสารวิสัยทัศน์และเป้าหมายให้บุคลากรรับรู้และเข้าใจ ต้องมีการประสานงานระหว่างคณะทำงานที่มีประสิทธิภาพ การประสานการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างอย่างสม่ำเสมอ นอกจากการติดต่อสื่อสารกันภายในองค์กรแล้วยังต้องสนับสนุนให้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลภายนอก ตลอดจนการสร้างร่วมมือกับชุมชนและภาคีเครือข่าย จะเห็นได้ว่าปัจจัยด้านนี้มีความสัมพันธ์ตั้งแต่ปัจจัยด้านการจัดการองค์กรนวัตกรรม เพราะการจัดการองค์กรย่อมต้องการการมีส่วนร่วมของคนในองค์กรทั้งในด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ การร่วมกันกำหนดนโยบายหรือสื่อสารให้ทราบถึงผลกระทบด้านต่างๆ การมีส่วนร่วมและการประสานงานที่ดียังก่อให้เกิดการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ ในขณะที่การทำงานเป็นทีมส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมและการประสานงานมากขึ้น นอกจากนี้การมีส่วนร่วมยังมีผลต่อการสร้างบรรยากาศนวัตกรรม และการพัฒนาพนักงานนวัตกรรมให้เกิดขึ้นในองค์กรอีกด้วย

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาารูปแบบโรงเรียนนวัตกรรมระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยกำหนด ประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล โรงเรียนนวัตกรรมต้องมีการจัดการองค์กรโดยให้เป็นองค์กรที่มีโครงสร้างองค์กรสามารถยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยน สนับสนุนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม มีบทบาทเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์และสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้แก่บุคลากรในองค์กร การจัดการองค์กรควรมุ่งเน้นให้มีการกระจายอำนาจ

การทำงานเป็นทีมนั้นจะต้องส่งเสริมการยอมรับความหลากหลายทางความคิด และสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ของบุคลากรมีการสื่อสารแบบเปิดเผยและมีการแบ่งปันข้อมูล เป็นผู้ฟังที่ดีและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การสร้างค่านิยมเกี่ยวกับการยอมรับการเปลี่ยนแปลง

การพัฒนาพนักงานนวัตกรรม มีความสัมพันธ์กับการจัดการองค์กรนวัตกรรม ซึ่งจะต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ และเป้าหมายด้านนวัตกรรมที่ชัดเจน มีนโยบายในการฝึกอบรมและพัฒนาให้กับบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และยังคงมีความสัมพันธ์กับการทำงาน

บรรยากาศในการทำงานที่สนับสนุนการสร้างนวัตกรรม บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในองค์กรที่เอื้อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และนำไปสู่การพัฒนาพนักงานนวัตกรรม ประกอบไปด้วย การกระตุ้นซึ่งกันและกัน (Mutual Stimulation) การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) การวิพากษ์วิจารณ์เชิงสร้างสรรค์ (Constructive Criticism) และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างสร้างสรรค์

บุคลากรควรมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กร และการสื่อสารวิสัยทัศน์และเป้าหมายให้บุคลากรรับรู้และเข้าใจ ต้องมีการประสานงานระหว่างคณะทำงานที่มีประสิทธิภาพ การประสานการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างอย่างสม่ำเสมอ

ปัจจัยนวัตกรรมทั้ง 5 ด้าน ทั้งการจัดการองค์กรนวัตกรรม การทำงานเป็นทีมการพัฒนาพนักงานนวัตกรรม การสร้างบรรยากาศนวัตกรรมและการมีส่วนร่วมและการประสานงานต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันทุกด้าน

สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยในทุก ๆ ด้านต่างก็มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างมาก

ข้อเสนอแนะ

1. กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำแนวทางและองค์ความรู้จาก ผลการวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษาทุกระดับให้เป็นแหล่งผลิตนวัตกรรมการศึกษา เพื่อ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเหมาะสมกับโลกในยุคศตวรรษที่ 21
2. กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำแนวทางของผลการวิจัยนี้ไป ประยุกต์ใช้กับพื้นที่จังหวัดอื่นๆเพิ่มเติม เพื่อขยายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาออกไปให้เป็นวงกว้างมาก ยิ่งขึ้น เพื่อให้มีการขับเคลื่อนการพัฒนาวัตกรรมการศึกษาสู่การพัฒนาผู้เรียนอย่างทั่วถึงทุกท้องถิ่น
3. ควรทำการศึกษาวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะในการเผชิญหน้าและจัดการสถานการณ์ต่างๆได้อย่างเหมาะสม และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับความแตกต่างของบุคคล อย่างเป็นรูปธรรม
4. ควรทำการศึกษารูปแบบการบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ในพื้นที่จังหวัดอื่นๆ และในสถานศึกษาระดับอื่นๆ เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนนวัตกรรมการศึกษาที่หลากหลายมากขึ้น
5. ควรมีการศึกษาเรื่องการนำสู่การจัดการชั้นเรียน เพื่อให้เห็นความสอดคล้องระหว่างกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2563). *ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการ ยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- [2] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสาม (พ.ศ. 2566-2570) สำนักนายกรัฐมนตรี*. กรุงเทพมหานคร.
- [3] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2563). *แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (12) ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ พ.ศ. 2561-2580*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการ ยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- [4] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- [5] Adams, R., Bessant, J., & Phelps, R. (2006). *Innovation management measurement : A review*. International Journal of Management Review, 8(1), 21-47.
- [6] มนสิข สิริสมบุญ. (2552). *การพัฒนาวัตกรรมการศึกษา*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.
- [7] Blumberg, A., & Greenfield, W. (1986). *The Effective Principle: Perspectives on School Leadership (2nd ed.)*. Allyn and Bacon.
- [8] Laundry, P. (2006). *An Innovation Discipline Model*. <http://www.bpminstitute.org/articles/article/article/aninnovation-discipline-model.html>
- [9] McKeown, M. (2008). *The Truth About Innovation*. Prentice-Hall.

- [10] กীরติ ยศยิ่งยง. (2552). *องค์กรแห่งนวัตกรรม แนวคิดและกระบวนการ*. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [11] สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2555). *แนวคิดเชิงนวัตกรรมสำหรับการบริหารสถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21*. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 14(2), 117-128.
- [12] ขอบังคับคุรุสภา ว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ. (2556). *ราชกิจจานุเบกษา*. (เล่มที่ 130). ตอน พิเศษ 130 ง (4ต.ค.).
- [13] Haelermans, C., & DeWitte, K. (2011). *The role of innovations in secondary school performance: Evidence from a conditional efficiency model*. *European Journal of Operational Research*, 223(2), 541-549.
- [14] Prajankett, O. (2014). *An educational innovative organization: A new choice of educational administration*. *Journal of The Royal Thai Army Nurses*, 15(1), 45-51.
- [15] Saengthanang, K. (2020). *The Model of Development for Basic Education Schools to an Innovative Organization*. *Journal of Social Science and Buddhist Anthropology*, 5(7), 153-168.
- [16] ญัฐปภัทร์ สุกุลพัฒนร์ดา.(2564) *การเป็นองค์กรนวัตกรรมทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ได้รับรางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วารสารศิลปการจัดการ ปีที่ 6 ฉบับที่ 4 ตุลาคม - ธันวาคม 2565.
- [17] องค์กร ประจันเขตต์. (2557). *องค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษาทางเลือกใหม่ของการบริหารการศึกษา*. วารสารพยาบาลทหารบก ปีที่ 15, ฉบับที่ 1(มกราคม-เมษายน):45-51.
- [18] Sittisomboon, M. (2009). *The Development of Educational Innovation*. Faculty of Education, Naresuan University.
- [19] Rimkheeree, S. (2019). *A Development of Indicators for Educational Innovative Organizations in Secondary Schools under the Office of Basic Education Commission* [Doctoral dissertation, Burapha University].